

CSAK EGY FAL...*

Lectio: Ezékiel 43:1—11.

Textus: Ezékiel 43:8. a.

Ezékielnek, ennek a néhány századdal Krisztus előtt élt prófétának látomása van: szent elragadtatásban látja az eljövendő Krisztus egyházát. Vízióját természetesen saját kora nyelvén írja le, próféciája jelképes jelentőségű, a Krisztussal eljövendő dicsőség megfestéséhez a színeket az akkori szemléletből és eszmevilágból keveri. Isten népe a keserves babilóni fogságból sírja vissza az elvesztett szabadságot és a földült, le-

* Exegetikai forrásul H. Veldkamp: De dageraad komt, c. Ezékiel-tanulmányát használtam.

rombolt szent templomot. És a próféta azzal vigasztalja a népet, hogy Isten újra felépíti számukra a szent Sion hegyén a templomot, de az új templom hatalmasabb, dicsőségesebb, maradandóbb lesz a réginél. Ebben a fejezetben leírja a próféta Isten dicsőségének a bevonulását az új templomba, de nagyon komolyan figyelmezteti a népet, hogy az Isten ottlakozásának van egy nélkülözhetetlen feltétele is, t. i., hogy tudjanak különbséget tenni a szent és a profán dolgok között, ne keverjenek bele az Isten tiszteletébe embertiszteletet, vagy sátántiszteletet, őrizték meg az Isten szentségét, ne fertőztessék meg, ne szentségtelenítsék meg az új templomot oda nem méltó elemekkel. Mert a múltban bizony ez gyakran megtörtént. Volt idő, mondja az Úr a próféta által, amikor „küszöbüket az én küszöböm mellé és ajtófélfáikat az én ajtófélfáim mellé tették és csak egy fal vala köztem és köztük, és megfertőztették az én szent nevemet útálatosságaikkal, melyeket cselekedtek, — ez okáért elvesztém őket haragomban“. De most ezentúl másként kell lenni, mondja az Úr a próféta által, „most már eltávoztatják paráznaságukat és királyaik holttesteit tőlem és ő közöttük lakozom mindörökké“.

Az akkori nép csak sejtette, mi azonban már tudjuk, hogy amikor a próféta itt a felépítendő új templomról és annak szentségéről beszél, ugyanazt mondja, amelyről Pál apostol úgy szól, mint az egyetlen szegletkövön, a Jézus Krisztuson élő kövekből felépülő lelki házról, az Isten lelki templomáról, az anyaszentegyházról. De hogy jól megértsük a próféta intelmét, amely tehát reánk vonatkozik, vessünk előbb rövid pillantást az ő korára.

A felolvasott Igéből az látszik, hogy Salamon király és a többi ótestamentumi királyok uralkodása alatt a királyi palota és templom közötti távolság, a földi király háza és az égi király háza közötti különbség mindegyre csökkent. A királyi palota számára annyi helyre volt szükség, hogy mindig föntebb kellett vele menni a templom felé, úgyhogy végre a templom a királyi vár egyik melléképületévé vált. Így került az emberek küszöbe az Isten küszöbe mellé, ajtófélfáik az Ő ajtófélfái mellé, úgyhogy már nem is lehetett látni a határt, hol kezdődik az egyik és hol végződik a másik. A királyi palota fénye és dicsősége egészen elnyomta a templom fényét és dicsőségét. Csak egy fal volt már közöttük.

Olyanforma összekeveredése volt ez a világi és a szent dolgoknak, mint amilyenről Pál apostol is panaszkodik, mikor azzal korholja a Korintusbeli gyülekezetet, hogy az úrvacsorával összekötött szeretetlakomáik közönséges eszem-izom-célt szolgáló világi vendégeskedéssé váltak, eltűntették a különbséget az úrvacsora és a közönséges vacsora között.

De nemcsak fizikailag szárnyalta túl a palota a templomot, hanem lelkileg is. Nemcsak a királyi palota fala, hanem

a palota könnyelmű szelleme is egyre jobban kezdett uralkodóvá válni a templom szelleme felett. A papok sokkal inkább a földi királyt szolgálták ki, mint a mennyeit és világi politikai törekvések kezdték irányítani a templomi kultuszt. Azután még valamit kifogásolt a próféta. Textusunk királyok holttesteiről beszél, melyek megfertőztették az Isten házát és ez úgy történt, hogy szokásban volt a királyokat annak a Sion hegynek a sziklafalába temetni, amelynek a tetején épült a templom. Ezek a sziklasírok pedig egyre szaporodtak, mind közelebb kerültek a templomhoz, amelynek szentségét így az emberkultusz megfertőztette.

Isten szentségének ez a megfertőztetése ha megtörténhetett is a múltban, mondja a próféta által Isten, de semmiképen sem történhetik meg a jövőben, Isten az Ő templomának szentségét meg akarja óvni minden megszenteltetés ellen. Az, amit Ezékiel jövőnek látott, a mi életünkben ma már jelenné vált, a mi egyházunkról, a mi keresztyénségünkéről álmódott a próféta olyan gyönyörű látomást, hogy a belőlünk felépülő lelki templomban nem zavarhatja többé semmi az Isten dicsőségét és szentségét. És most lássuk meg, mennyire vált valóra a próféta látás, mi, akik naponta így imádkozunk: „Szenteltesd meg a Te neved“, vigyáztunk-e jobban Isten nevének és templomának a szentségére, mint a próféta által kárhoztatott nép a jeruzsálemi temploméra?!

Kétségtelen dolog, hogy az Isten nélküli világ szelleme toladó természetű. Mindenüvé igyekszik úgy benyomulni, hogy ott hova-tovább elnyomjon minden más szellemet és uralkodóvá váljék minden más gondolat fölött. És sokszor templomaink és szíveink fala nem elég erős, hogy ellent tudna állni az elvilágiasodás szellemének. A palotának a templom fölé való növekedése, a világi dolgoknak az Isten dolgai fölé való rendelése, az elvilágiasodásnak és a megszenteltetésnek ez a folyamata ma talán még erősebb és divatosabb, mint Ezékiel korában volt. Miben látható ez a folyamat?

Pl. rögtön abban is, hogy a saját házunk, ügyünk, érdekeink gondja annyira igénybeveszi minden erőnket, hogy az Úr házának szolgálatára sem időnk, sem pénzünk, sem imádságunk nem marad. Egyre mellékesebb, egyre jelentéktelenebb ügyé válik az Isten tisztelete életünkben, lassan egészen ki is szorul az Istennek való komoly, őszinte tettekben megnyilatkozó szolgálat a modern ember életéből. Még jó, ha vasárnap egy órára és hétköznap esténként néhány percre terjed az az idő, amit Istennek szentel valaki, de nagyon sok református ember már ezt a rövid időcskét is sajnálja elrabolni világi foglalatosságaitól. Íme ez az, amit Ezékiel úgy fejez ki, hogy a palota fölibe nőtt a templomnak. És jó, ha megvizsgálod Testvérem, nem került-e a te életedben is az Istennek szentelt idő ilyen alárendelt viszonyba a világi gondokkal és munkákkal? Marad-e elég idő

naponta az Isten tisztelete számára, vagy te is azzal a hamis kifogással áztatod magad, ami ma olyan divatos, hogy nem érsz rá?!

Még nagyobb baj az, amikor lelkületileg is elmosódik a határ a palota és a templom között, amikor a világi szellem elnyomja a krisztusi szellemet. Ez ma abban áll, hogy mi keresztyének is kezdünk úgyanúgy gondolkodni és cselekedni, mint a Krisztussal mit sem törődő emberek. Egészen elvész a különbség, a határvonal a keresztyén és a nem keresztyén, a hívó, templombajáró és oda nem járó ember élete között, nem tűnik ki eléggé, hogy miben különb a krisztusi élet a világi életnél, de nem azért, mert a világi életet is kezdi már áthatni a krisztusi élet magasztossága, hanem sajnos azért, mert a keresztyének élete fertőződik állandóan és süllyed az alacsonyabbrendű élet színvonalára. Nem érezzük-e, hogy cselekedeteinket ma már milyen kevéssé irányítja a Szentírásban kijelentett isteni akarat, mennyivel inkább elfogadjuk mi is mértéknek azt, amit az emberek mondanak, mint amit az Isten mond. Alig van ma már közöttünk is valaki, aki a Biblia tekintélyét komolyan venné, — majd minden református ember vallja ugyan, hogy a Biblia fölötté áll a többi könyveknek, valójában azonban nemcsak engedelmesség, de még csak érdeklődés sincsen iránta a szívében, hiszen hetekig, hónapokig, sőt évekig elő sem veszi. Figyeljük csak a palotának a templom fölé való növekedését: a Biblia a legtöbb keresztyén ember életében más egyéb könyv mellé, sőt más egyéb könyvvel szemben alacsonyabbrendű helyre került. Jó, ha megvizsgálod Testvérem, nem így történt-e nálad is?!

Sőt, nem nyomult-e be a világ szelleme az egyházi életünkbe is, ide a templomunkba is? Nincsenek-e itt is most is olyanok, akik minden mást várnak a lelkipásztor prédikációjától, csak éppen az Isten Igéjét nem; politikát, költészetet, filozófiát, ismeretterjesztő, népművelő előadást inkább, de legkevésbé ótestamentumi textus alapján igehirdetést. Nem a világ benyomulása-e ide az az embertisztelet, földi méltóságok előtt való hajlongás, a szolgálat helyett a szerepelni vágyás, és sok más egyéb emberi gyarlóság, ami a keresztyén anyaszentegyházakban mindenfelé otthonos már egészen. Sokan vannak, akik már nem is látják, sőt nem is akarják fenntartani a különbséget Krisztus anyaszentegyháza és más egyéb földi egyesület között, — azt szeretnék, ha az egyház is úgy rendezne táncmulatságot, mint egy bálbizottság, — olyan előadásokat tartana, mint az iskolán kívüli népművelés, — olyan szórakozást nyújtana, mint egy mozi vagy egy színház, — vagy legjobb esetben olyan ünnepélyeket rendezne, mint egy hazafias egyesület. Elvész a különbség a palota és a templom között, elvész a különbség a szent és a profán között, — külsőségeiben keresztyénné válik a világ, de bensejében elvilágiasodik a keresztyénység. Ugyanaz a helyzet tehát, mint Ezékiel korában: „Küszöbü-

ket az én küszöböm mellé és ajtófélfáikat az én ajtófélfáim mellé tették és csak egy fal van közöttem és közöttük“. Sőt ma talán még ez az egy fal is eltűnt, egészen profanizálódott az Isten ügye a földön.

És ez a jelenség annál szomorúbb, mert ellenkezőleg: a profán világnak kellene megszentelődnie. Az nem volna baj, ha a templomnak és a palotának a küszöbei és ajtófélfái egészen közel állanának egymáshoz, de csak úgy, hogy a templom levegője és áhítata töltené meg és járná át a palotát is. Tulajdonképpen az volna a jó, ha a templom ajtaja olyan közel volna az otthonunkhoz, hogy szinte minden keresztyén ember lakószobája templommá válnék, minden konyhában és hálószobában Istenért égő szívek oltára volna felállítva, — hogy a könnyörgő, és hálaadó imádság áldozati füstje ne csak a templomépületben illatozzék, hanem a házaikban, hivatalaikban és munkahelyeinken is, — hogy a Krisztus királysága ne csak templomi kegyes szóhasználat, hanem kemény, mindennapi életté vált valóság legyen nálad is, nálam is! — Ne engedd a Krisztus anyaszentegyházát és a magad keresztyén életét elvilágiasodni, elpogányosodni, hanem minden erőddel igyekezz a világot magad körül az Isten szentségének belőled kiáradó hatásával megszentelni! Annyi krisztusi szellemet és életet áraszthatsz bele a világba, amennyit felveszel magadba. Életed küszöbét és lelke ajtófélfáját helyezd oda úgy a Krisztus élete küszöbe és lelke ajtófélfája mellé, hogy még csak egy fal se legyen közötted és Közötte és szívjad tele magad naponta az Ő megszentelő erejével és áldásával. Egyedül Ő mentheti meg életedet és rajtad keresztül az egyházat az elpogányosodástól, vagyis a kárhozattól. Ámen.

Dr. Joó Sándor.

„AZ ISTENNEL MEGEGYEZŐ NEMZET.“

— Augusztus 20. —

Lectio: Ámos 5:21—24.

Text: Ámos 3:3

Különleges ünnepi alkalom a mai, Keresztyén Testvéreim, mert ezen a napon hálaadó ünnepünk is van. Az első és keresztyén magyar király I. István király emlékezetére nekünk magyar reformátusoknak szíve is megtelik a Kegyelmes Isten iránti nagy hálaadással mindazért, amit általa nekünk magyar népnek és nemzetnek adott. Az idők távolából szinte nehéz felmérnünk mindazt, ami akkor a magyarral történt.

Őseink egy darabig még keleti szilajsággal száguldoztak nyugat Európában, de István idejében már erősen szorult a hurok a pogány magyar nemzet körül. Az a veszély fenyegette, hogy a nyugati keresztyén nemzetek összefognak s eltapodják, megsemmisítik Európának ezt az ártalmas pogány férgét.